

1 Jaké druhy lhůt se uplatňují v občanskoprávních řízeních?

Obecná pravidla pro procesní lhůty jsou v Německu upravena občanským soudním řádem (*Zivilprozessordnung*) v § 214–229, přičemž v různých paragrafech občanského soudního řádu se nacházejí zvláštní ustanovení pro jednotlivé lhůty.

V zásadě se rozlišují „lhůty pravé“ (*eigentliche Fristen*), představující dobu, během níž účastníci řízení mohou nebo – s ohledem na to, aby nedošlo k zániku práva – musí provést určité právní úkony, a „lhůty nepravé“ (*uneigentliche Fristen*), během nichž je soud ze zákona povinen provést určité úřední úkony.

V rámci „pravých lhůt“ se dále rozlišují zákonné lhůty, jejichž trvání stanoví zákon, a soudní lhůty, jejichž trvání stanoví podle svého uvážení soud. Mezi lhůty zákonné patří i tzv. „nezměnitelné procesní lhůty“ (*Notfristen*) stanovené v § 224 odst. 1 bodu 2 občanského soudního řádu, které tak označuje občanský soudní řád a které nelze kráti ani prodloužovat.

Soudní a zákonné lhůty mohou být – na rozdíl od nezměnitelných procesních lhůt a nepravých lhůt – na základě odpovídající dohody účastníků sporu zkráceny, nikoli však prodlouženy. Soud může prodloužit nebo zkrátit lhůtu, kterou stanovil, ale zákonnou lhůtu může změnit pouze v souladu se zákonem.

V obou případech soud lhůtu změní pouze tehdy, je-li účastník řízení schopen předložit přesvědčivé důvody pro takovou změnu.

Pro účastníky občanskoprávního řízení jsou důležité mj. tyto lhůty:

a) Při řízení o platebním rozkazu

Při řízení o platebním rozkazu (*Mahnverfahren*) lze podle § 692 odst. 1 bodu 3 občanského soudního řádu podat odpor proti rozhodnutí o platebním rozkazu a podat opravný prostředek proti nařízení výkonu rozhodnutí podle § 700 odst. 1, § 339 odst. 1 občanského soudního řádu pouze ve lhůtě dvou týdnů.

Pokud odpor podán není a navrhovatel nepožádá o vydání nařízení výkonu rozhodnutí v šestiměsíční lhůtě, platnost platebního rozkazu podle § 701 občanského soudního řádu zaniká.

b) Při sporném řízení

Za účelem včasné přípravy jednání zajišťujícího dostatečné podmínky pro uplatnění práva na slyšení obsahuje § 132 občanského soudního řádu obecné ustanovení, že přípravné písemnosti musí být soudu předloženy včas, tak aby je protistrana měla k dispozici nejméně jeden týden před konáním jednání.

Přípravné procesní materiály obsahující protivrzené týkající se nového podání je třeba předložit dostatečně včas, aby mohly být doručeny nejpozději tři dny před jednáním.

Pokud soudce nařídí tzv. předběžný termín jednání, musí žalovanému poskytnout nejméně dvoutýdenní lhůtu, aby se k žalobě mohl vyjádřit (viz § 275 odst. 1 bod 1, § 275 odst. 3 a § 277 odst. 3 občanského soudního řádu). Nařídí-li soudce předběžně písemné řízení, musí žalovaný podle § 276 odst. 1 bodu 1 občanského soudního řádu ve dvoutýdenní nezměnitelné procesní lhůtě oznámit, že zamýšlí se žalobě bránit; podle § 276 odst. 1 bodu 2 občanského soudního řádu poskytne soud žalovanému nejméně další dva týdny na předložení písemné odpovědi na žalobu. Předsedající soudce může naopak žalobci uložit lhůtu pro písemné vyjádření stanoviska k odpovědi na žalobu (§ 276 odst. 3).

Pokud žalovaný ve stanovené lhůtě neoznámí, že se hodlá hájit, vynese soud na žádost žalobce bez konání jednání podle § 331 odst. 3 občanského soudního řádu rozsudek, v němž vyhoví žalobě (tzn. kontumační rozsudek – *Versäumnisurteil*). Kontumační rozsudek je vnesen také tehdy, když se žalobce nebo žalovaný nedostaví ve stanoveném termínu nebo k jednání ve věci samé. Účastník, v jehož neprospěch byl vnesen kontumační rozsudek, může během nezměnitelné procesní lhůty dvou týdnů od doručení kontumačního rozsudku rozsudek napadnout opravným prostředkem (viz § 338, § 339 odst. 1 občanského soudního řádu). Je-li opravný prostředek přípustný (což znamená především to, že byl podán ve stanovené lhůtě), je řízení vráceno zpět do stavu před promeškáním lhůty pro oznámení o připravenosti bránit se žalobě.

Nezměnitelná procesní lhůta pro podání odvolání (*Berufung*) činí podle § 517 občanského soudního řádu jeden měsíc, lhůta pro odůvodnění odvolání pak činí podle § 520 odst. 2 občanského soudního řádu dva měsíce. Obě lhůty začínají běžet dnem doručení rozsudku v úplném znění, nejpozději však začínají běžet uplynutím pěti měsíců od jeho vyhlášení. Na odpověď na odvolání je stanovena soudní lhůta v délce nejméně dvou týdnů (§ 521 odst. 2 a § 277 odst. 3 občanského soudního řádu).

Pakliže rozsudek odvolacího soudu (*Berufungsgericht*) stanoví, že není přípustné dovolání (*Revision*), lze v nezměnitelné procesní lhůtě jednoho měsíce běžící od doručení úplného rozsudku proti němu podat stížnost na nepřípustnost dovolání (viz § 544 odst. 1 a 3 bod 1 občanského soudního řádu). Tuto stížnost je nutné zdůvodnit do dvou měsíců od doručení úplného rozsudku, nejpozději však před uplynutím sedmi měsíců od vyhlášení rozsudku.

Rovněž dovolací lhůta je nezměnitelnou procesní lhůtou a podle § 548 občanského soudního řádu činí jeden měsíc, lhůta pro odůvodnění dovolání činí pak podle § 551 odst. 2 bodu 2 občanského soudního řádu dva měsíce. Obě lhůty začínají běžet dnem doručení rozsudku v úplném znění, nejpozději však začínají běžet uplynutím pěti měsíců od jeho vyhlášení.

Opravný prostředek okamžité stížnosti (*sofortige Beschwerde*) proti rozhodnutí ve formě usnesení (*Beschluss*) lze podle § 569 odst. 1 občanského soudního řádu podat v nezměnitelné procesní lhůtě dvou týdnů od doručení usnesení, nejpozději však pět měsíců a dva týdny po vyhlášení usnesení.

Opravný prostředek, který namítá pouze porušení práva (*Rechtsbeschwerde*), lze podle § 575 odst. 1 bodu 1 občanského soudního řádu podat v nezměnitelné procesní lhůtě jednoho měsíce po doručení usnesení, přičemž tento opravný prostředek musí být podle § 575 odst. 2 občanského soudního řádu ve lhůtě dalšího měsíce odůvodněn.

Pokud jeden z účastníků bez vlastního zavinění zmešká procesní úkon uvedený v § 233 občanského soudního řádu (např. nezměnitelnou procesní lhůtu nebo lhůtu pro zdůvodnění návrhu na uplatnění opravného prostředku), může požádat o její obnovení. Tento návrh musí být podle § 234 odst. 1 a 2 občanského soudního řádu podán ve lhůtě dvou týdnů po odstranění dané překážky.

Je-li pro stanovení počátku běhu určité lhůty určující okamžik doručení (viz odpověď na otázku 4), je nutno ověřit, zda k doručení skutečně došlo. V případě náhradního doručení v zásadě platí, že má právní účinky bez ohledu na to, zda příjemce zásilku písemností skutečně obdržel. Je ovšem nutné, aby doručovací adresa byla skutečně bydlištěm nebo sídlem adresáta, jemuž jsou písemnosti doručovány.

Pokud se příjemce o řízení vůbec nedozví, a nemohl proto ani požádat o uplatnění opravného prostředku proti přijatému rozhodnutí, může při splnění určitých podmínek požádat o navrácení lhůty: viz odpověď na otázku 4. Odpověď na otázku týkající se případného určujícího okamžiku, od něhož lhůta počíná běžet, je uvedena pod otázkou 16.

2 Seznam dnů pracovního klidu podle nařízení (ES/Euratom) č. 1182/71 ze dne 3. června 1971.

Nový rok: 1. 1.

Svátek Tří králů: 6. 1. (pouze v Bádensku-Württembersku, Bavorsku a Sasku-Anhaltsku).

Mezinárodní den žen: 8. 3. (pouze v Berlíně)

Velký pátek: Datum je pohyblivé, přibližně konec března / začátek dubna.

Velikonoční neděle: Datum je pohyblivé, přibližně konec března / začátek dubna.

Velikonoční pondělí: Datum je pohyblivé, přibližně konec března / začátek dubna.

Svátek práce: 1. 5.

Nanebevstoupení Páně: Datum je pohyblivé, připadá na květen.

Svatodušní neděle: Datum je pohyblivé, připadá na květen nebo červen.

Svatodušní pondělí (letnice): Datum je pohyblivé, připadá na květen nebo červen.

Slavnost Těla a Krve Páně: datum je pohyblivé, přibližně od konce května do poloviny června (pouze v Bádensku-Württembersku, Bavorsku a Hesensku, Severním Porýní-Vestfálsku, Porýní-Falci, Sársku, Sasku (regionálně) a Durynsku (regionálně)).

Nanebevzetí Panny Marie: 15. 8. (pouze v Bavorsku (regionálně) a v Sársku).

Den německé jednoty: 3. 10.

Den reformace: 31. 10. (pouze v Braniborsku, Brémách, Dolním Sasku, Durynsku, Hamburku, Meklenbursku-Předním Pomořansku, Sasku, Sasku-Anhaltsku a Šlesvicku-Holštýnsku).

Svátek všech svatých: 1. 11. (pouze v Bádensku-Württembersku, Bavorsku, Severním Porýní-Vestfálsku, Porýní-Falci a Sársku).

Den pokání a modlitby (Buß- und Bettag): datum je pohyblivé, přibližně v druhé polovině listopadu (pouze v Sasku).

První svátek vánoční: 25. 12.

Druhý svátek vánoční: 26. 12.

3 Jaká jsou obecná pravidla pro počítání lhůt v různých řízeních ve věcech občanských a obchodních?

V občanském soudním řádu se v § 222 odst. 1 stanoví, že počítání všech procesních lhůt se řídí pravidly uvedenými v § 187–193 občanského zákoníku (*Bürgerliches Gesetzbuch*).

Podrobnosti o výpočtu lhůt viz níže bod 7 až 9.

4 Pokud musí být určitý úkon nebo formalita vykonány v dané lhůtě, kdy tato lhůta začíná?

Začátkem lhůty je zpravidla den doručení písemnosti, k níž se má příslušný účastník vyjádřit, nebo rozhodnutí, proti němuž je možné podat opravný prostředek (srov. např. § 276 odst. 1 bod 1, § 329 odst. 2 bod 2, § 339 odst. 1 občanského soudního řádu). Rovněž § 517, § 548, § 569 odst. 1 bod 2 občanského soudního řádu stanoví, že lhůta pro podání opravného prostředku začíná běžet od dne doručení příslušného rozhodnutí; není-li rozhodnutí doručeno nebo je-li doručeno bez právních účinků a nedojde-li k nápravě ve smyslu § 189 občanského soudního řádu, začíná tato lhůta běžet po uplynutí pěti měsíců od vyhlášení rozhodnutí. Tato pětiměsíční lhůta pak nahrazuje doručení. Podobné pravidlo je obsaženo v § 544 odst. 3 bod 1 občanského soudního řádu, kde se týká stížnosti na nepřípustnost dovolání, doručení je však v tomto případě z hlediska právní účinků nahrazeno uplynutím šesti měsíců. Jiný začátek mají lhůty pro uplatnění opravných prostředků, jejichž prostřednictvím lze ve zvláštních případech prolomit právní moc rozsudku:

Lhůta pro podání žádosti o vrácení řízení do předchozího stavu (*Wiedereinsetzung in den vorigen Stand*) začíná běžet ode dne, kdy byla odstraněna příslušná překážka (§ 234 odst. 2 občanského soudního řádu).

Lhůta pro podání stížnosti na porušení práva na slyšení (*Anhörungsriüge*) podle § 321a občanského soudního řádu začíná běžet od okamžiku, kdy se účastník sporu o porušení práva na slyšení dozví (§ 321a odst. 2 bod 1 občanského soudního řádu).

Lhůta pro podání žaloby na neplatnost (*Nichtigkeitsklage*) a návrhu na obnovu řízení (*Restitutionsklage*, § 578 a násl. občanského soudního řádu) začíná běžet ode dne, kdy se účastník dozvěděl důvod neplatnosti, nikoli však předtím, než rozsudek nabude právní moci (§ 586 odst. 2 bod 1 občanského soudního řádu).

Týká-li se výše uvedená otázka toho, kdy je určitý úkon proveden v dané lhůtě, platí následující pravidla:

Procesní lhůta je dodržena tehdy, když je procesní úkon uskutečněn před uplynutím posledního dne této lhůty, což zpravidla znamená, že soud toho dne obdrží písemnost, na jejíž doručení se tato lhůta vztahuje. Rozhodující tudíž není okamžik odeslání, nýbrž vždy okamžik doručení soudu. Lhůtu lze nicméně využít až do poslední chvíle jejího trvání, tzn. do 24. hodiny posledního dne, ačkoli v takovém případě pak již nelze počítat s tím, že by se o doručení dané písemnosti někdo na soudě dozvěděl.

Pokud by se tato otázka týkala toho, jak se stanoví začátek lhůty, pak platí následující pravidlo:

Je-li pro začátek lhůty určující určitá událost nebo určitý časový okamžik v průběhu dne, stanoví § 187 odst. 1 občanského zákoníku, že tento den se do doby trvání lhůty nezapočítává.

5 Může být počátek běhu lhůty ovlivněn nebo změněn způsobem předání nebo doručení písemností (osobní doručení soudním doručovatelem nebo doručení poštou)?

Je-li pro stanovení začátku určité lhůty určující okamžik doručení (viz odpověď na otázku 4), nemá způsob doručení žádný význam. K doručení dojde ve chvíli, kdy je doručovaná písemnost předána příjemci (§ 177 občanského soudního řádu), nebo byla doručena některým z náhradních způsobů doručování uvedených v § 178, § 180 nebo § 181 občanského soudního řádu (např. byla předána některému z dospělých rodinných příslušníků, vhozena do poštovní schránky).

6 Pokud výskytem události počíná lhůta běžet, započítává se den, kdy k události došlo, do výpočtu lhůty?

Je-li pro začátek lhůty určující určitá událost nebo určitý časový okamžik v průběhu dne, stanoví § 187 odst. 1 občanského zákoníku, že tento den se do doby trvání lhůty nezapočítává.

7 V případě, kdy je lhůta vyjádřena ve dnech, započítávají se do uvedeného počtu dní kalendářní, nebo pracovní dny?

Lhůta se počítá podle kalendářních, nikoli pracovních dní. Pokud by však konec lhůty připadl na neděli, sobotu nebo všeobecně uznávaný státní svátek, prodlužuje se lhůta do následujícího pracovního dne (§ 222 odst. 1 občanského soudního řádu a § 193 občanského zákoníku).

8 Kdy je tato lhůta vyjádřena v týdnech, měsících nebo rocích?

Lhůta, která je vyjádřena v týdnech, měsících či jako delší období (rok, půl roku, čtvrt roku), končí v případě, že se do ní nezapočítává den, na který připadá určující událost nebo určující časový okamžik, uplynutím dne posledního týdne nebo posledního měsíce, který svým názvem nebo svým pořadím odpovídá dni, na který připadá určující událost nebo určující časový okamžik. V případě, že jako začátek lhůty platí začátek dne, na který připadá určující časový okamžik, končí tato lhůta naopak uplynutím dne posledního týdne nebo posledního měsíce, který předchází dni, který svým názvem nebo pořadím odpovídá dni, kdy tato lhůta začala běžet (§ 222 odst. 1 občanského soudního řádu, § 188 odst. 2 občanského zákoníku)

Pokud v případě lhůty vyjádřené v měsících v daném měsíci chybí den určující pro její uplynutí, končí tato lhůta posledního dne měsíce (např. začátek lhůty připadne na 30. leden., konec lhůty na 28. únor.) (§ 188 odst. 3 občanského zákoníku).

9 Je-li lhůta vyjádřena v týdnech, měsících nebo rocích, kdy taková lhůta vyprší?

Viz otázka 8.

10 Příklad-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, či den pracovního klidu je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den?

Pokud by lhůta uplynula v sobotu, neděli nebo ve svátek, tento den se nezapočítá a lhůta uplyne následující pracovní den v souladu s § 222 odst. 1 občanského soudního řádu a § 193 občanského zákoníku.

11 Existují zvláštní okolnosti, za kterých lze prodloužit lhůty? Jaké jsou podmínky pro získání takových prodloužení lhůty?

Prodloužení stanovených lhůt je vždy na uvážení soudce. Nezměnitelné procesní lhůty ovšem prodloužovat nelze. Za určitých okolností je nezbytný také souhlas druhého účastníka.

12 Jaké lhůty platí pro opravné prostředky (odvolání)?

Nezměnitelná procesní lhůta pro podání odvolání (*Berufung*) činí podle § 517 občanského soudního řádu jeden měsíc, lhůta pro odůvodnění odvolání pak činí podle § 520 odst. 2 občanského soudního řádu dva měsíce. Obě lhůty začínají běžet dnem doručení rozsudku v úplném znění, nejpozději však začínají běžet uplynutím pěti měsíců od jeho vyhlášení. Na odpověď na odvolání je stanovena soudní lhůta v délce nejméně dvou týdnů (§ 521 odst. 2 a § 277 odst. 3 občanského soudního řádu).

Pakliže rozsudek odvolacího soudu (*Berufungsgericht*) stanoví, že není přípustné dovolání (*Revision*), lze v nezměnitelné procesní lhůtě jednoho měsíce běžící od doručení úplného rozsudku proti němu podat stížnost na nepřípustnost dovolání (viz § 544 odst. 1 a 3 bod 1 občanského soudního řádu).

V souladu s § 544 občanského soudního řádu je tuto stížnost nutné zdůvodnit do dvou měsíců od doručení úplného rozsudku, nejpozději však před uplynutím sedmi měsíců od vyhlášení rozsudku.

Rovněž dovolací lhůta je nezměnitelnou procesní lhůtou a podle § 548 občanského soudního řádu činí jeden měsíc, lhůta pro odůvodnění dovolání činí pak podle § 551 odst. 2 bodu 2 občanského soudního řádu dva měsíce. Obě lhůty začínají běžet dnem doručení rozsudku v úplném znění, nejpozději však začínají běžet uplynutím pěti měsíců od jeho vyhlášení.

Okamžité odvolání (*sofortige Beschwerde*) proti rozhodnutí vydanému usnesením (*Beschluss*) musí být podána v nezměnitelné procesní lhůtě dvou týdnů (§ 569 odst. 1 občanského soudního řádu). Nezměnitelná procesní lhůta začíná běžet dnem doručení, nebo nejpozději pět měsíců po jejím vyhlášení. Opravný prostředek, který namítá pouze porušení práva (*Rechtsbeschwerde*), lze podle § 575 odst. 1 bodu 1 občanského soudního řádu podat v nezměnitelné procesní lhůtě jednoho měsíce po doručení usnesení, přičemž tento opravný prostředek musí být podle § 575 odst. 2 občanského soudního řádu ve lhůtě dalšího měsíce odůvodněn.

Pokud jeden z účastníků bez vlastního zavinění zmešká některý z procesních úkonů uvedených v § 233 občanského soudního řádu (např. nezměnitelnou procesní lhůtu nebo lhůtu pro zdůvodnění návrhu na uplatnění opravného prostředku), může požádat o její obnovení. Tento návrh musí být podle § 234 odst. 1 a 2 občanského soudního řádu podán ve lhůtě dvou týdnů po odstranění dané překážky.

Vedle toho stanoví německé občanské právo a německý občanský soudní řád například i tyto zvláštní lhůty:

V rozhodčím řízení může být podle § 1059 odst. 3 bod 1 a 2 občanského soudního řádu rozhodčí nález ve lhůtě tří měsíců ode dne zpřístupnění tohoto rozhodčího nálezu, pakliže mezi účastníky nedošlo k žádnému jinému ujednání, napaden u soudu podáním návrhu na jeho zrušení.

Řízení, které bylo ukončeno vnesením pravomocného konečného rozsudku, může být podle § 586 odst. 1 a 2 občanského soudního řádu obnoveno podáním žaloby na neplatnost (*Nichtigkeitsklage*) nebo žaloby na obnovu řízení (*Restitutionsklage*) v nezměnitelné procesní lhůtě jednoho měsíce ode dne, kdy se účastník dozvěděl důvod neplatnosti řízení.

Soud může dále v případech uvedených v § 494a odst. 1 občanského soudního řádu – nezávislý postup pro dokazování (*selbständiges Beweisverfahren*) a § 926 odst. 1 občanského soudního řádu – zabavení (*Arrest*) stanovit dotyčným účastníkovi lhůtu pro podání žaloby.

Pokud nájemník nevyjádří svůj souhlas s požadavkem pronajímatele o zvýšení nájemného do výše obvyklého porovnatelného nájemného v dané lokalitě do dvou kalendářních měsíců ode dne obdržení tohoto požadavku, může pronajímatel podle § 558b odst. 2 občanského zákoníku během dalších tří měsíců vymáhat udělení tohoto souhlasu soudní cestou.

Che-li si zaměstnanec zrušit účinnost výpovědi, musí ve lhůtě tří týdnů od doručení písemné výpovědi podle § 4 bodu 1 zákona na ochranu proti propouštění (*Kündigungsschutzgesetz*) podat stížnost u soudu pro pracovněprávní věci. Pokud tuto lhůtu přemešká, považuje se výpověď za účinnou.

13 Mohou soudy změnit lhůtu pro dostavení se k soudu nebo stanovit zvláštní datum pro dostavení se?

Stanovení hodiny a dne soudního jednání závisí v zásadě na uvážení soudu, přičemž je vázán povinnostmi zajistit řádný průběh řízení a zásadou, že termíny jednání by až na výjimečné případy neměly být stanoveny na neděle, státem uznané svátky nebo soboty.

Při stanovení termínu předvolání je soud povinen respektovat minimální lhůtu, která je v případě řízení s povinným právním zastoupením jeden týden, v ostatních případech činí lhůta tři dny. Tyto lhůty mohou být zkráceny pouze v případě, že se strany dohodnou, a to na žádost jedné ze stran.

Soud v případě jednání nařídí podle § 141 odst. 1 občanského soudního řádu, aby se dostavili oba účastníci, jeví-li se to nezbytné pro objasnění skutkového stavu. Soud nicméně v případě velkých vzdáleností nevyžaduje osobní přítomnost, pokud od účastníka nelze požadovat, aby se v daném termínu dostavil, z důvodu velké vzdálenosti (viz otázka 8) nebo z jiného vážného důvodu. Za „jiný vážný důvod“ (*sonstiger wichtiger Grund*) ve smyslu § 141 odst. 1 bod 2 občanského soudního řádu se považuje jakýkoli důvod, který je pro účastníka sporu naléhavý, například nemoc, již naplánovaná dovolená, velké pracovní vytížení nebo očekávatelné psychické zatížení při setkání s protistranou.

Občanský soudní řád v § 227 odst. 1 bod 1 rovněž stanoví, že pokud k tomu existují „významné důvody“ (*erhebliche Gründe*) a pokud tím nebude narušen průběh řízení, může soud na žádost jednoho z účastníků termín jednání zrušit nebo odročit. Za významné důvody ve smyslu tohoto ustanovení se nepovažuje to, že se některý z účastníků vlastním zaviněním nedostaví nebo že se neomluví. Považuje se za ně především nedodržení lhůt pro předvolání nebo na přípravu obhajoby, nezbytná změna právního zastoupení, onemocnění svědka, právního zástupce, účastníků sporu nebo jejich neúčast v důsledku úmrtí blízkého příbuzného. Soud může požadovat doklad o důvodech žádosti o odročení a tyto důvody jsou posuzovány o to kritičtěji, čím blíže stanovenému datu je žádost podána. Ustanovení § 227 odst. 3 občanského soudního řádu kromě toho umožňuje také po zrušení dřívějších soudních prázdnin jednodušší změny termínů v době od 1. července do 31. srpna, pakliže o odročení některý účastník požádá.

14 Pokud je písemnost zasílána osobě, která má bydliště v místě, kde se prodlužuje lhůta, ale oznámení je učiněno v místě, kde se tato výhoda neuplatní, přijde tato osoba o výhodu prodloužení lhůty?

Území Spolkové republiky Německo žádné takovéto zeměpisné zvláštnosti nevykazuje, není tedy důvod k právní úpravě takové situace. Německý občanský soudní řád proto obecně platnou možnost prodloužení lhůty pro osoby, jejichž bydliště se nachází ve velké vzdálenosti od příslušného soudu, nestanoví.

Ustanovení § 141 odst. 1 bod 2 občanského soudního řádu nicméně obsahuje ustanovení, že v konkrétním případě, kdy od účastníka sporu nelze žádat v důsledku „velké vzdálenosti“ (*große Entfernung*) jeho bydliště od soudu, aby se osobně dostavil, soud na jeho osobní přítomnosti netrvá. Avšak vzhledem k dopravním možnostem, které jsou dnes většinou dobré, se vzdálenost několika stovek kilometrů nepovažuje za „velkou“. Záleží ovšem vždy na celkových okolnostech jednotlivého případu, jakož i na například na zdravotním stavu účastníka řízení.

Vzhledem k tomu, že v německém právním řádu neexistují zvláštní pravidla upravující prodloužování lhůt pro účastníky řízení, kteří mají bydliště v odlehlých oblastech, neexistuje v něm ani problém jejich uznávání na jiných místech.

15 Jaké jsou důsledky nedodržení lhůt?

Promeškání lhůty může mít různé právní následky. Zde jsou příklady:

§ 296 odst. 1 občanského soudního řádu stanoví, že žalobní tvrzení a tvrzení obhajoby, které jsou předneseny až po uplynutí pro ně stanovené lhůty, jsou považovány za přípustné jen tehdy, když podle svobodného uvážení soudu jejich připuštění nezpůsobí průtahy v řízení nebo když příslušný účastník své zpoždění dostatečným způsobem omluví. Oprávněně odmítnuté žalobní tvrzení a tvrzení obhajoby nelze uplatnit ani u odvolacího soudu (§ 531 odst. 1 občanského soudního řádu).

Neoznámí-li žalovaný v rámci předběžného písemného řízení podle § 276 občanského soudního řádu do dvou týdnů od doručení žaloby, že je připraven se bránit, může být na návrh žalobce vynesena kontumační rozsudek (§ 276 odst. 1 bod 1, odst. 2, § 331 odst. 3 občanského soudního řádu).

Nechá-li dlužník v rámci řízení o platebním rozkazu marně uplynout lhůtu pro podání odporu (§ 692 odst. 1 bod 3, § 694 občanského soudního řádu), je na žádost věřitele nařízen výkon rozhodnutí (§ 699 odst. 1 bod 1 občanského soudního řádu).

Promeškání lhůty pro podání opravného prostředku má za následek to, že rozhodnutí nabude právní moci (§ 705 občanského soudního řádu). Totéž platí, je-li pomeškána lhůta pro vznesení námítky proti kontumačnímu rozsudku nebo nařízení výkonu rozhodnutí. (V případě námítky (*Einspruch*) se nejedná v technickém smyslu o „opravný prostředek“, protože o ní rozhoduje nikoli soud vyššího stupně, nýbrž stále soud téhož stupně.) Promeškání lhůty pro zdůvodnění odvolání, dovolání nebo námítky má za následek to, že opravný prostředek je odmítnut jako nepřipustný (srov. § 522 odst. 1, 552 odst. 1, § 577 odst. 1 občanského soudního řádu).

Obdobné pravidlo se vztahuje i na lhůtu pro zdůvodnění stížnosti na nepřipustnost dovolání (§ 544 odst. 4 občanského soudního řádu).

16 Pokud lhůta uběhne, jaké opravné prostředky mohou využít účastníci, kteří zmeškali lhůtu, tj. u rozsudku pro zmeškání?

Dojde-li k pomeškání určité lhůty, mohou se účastníci následkům uvedeným v bodě 15 bránit takto:

V případě § 296 odst. 1 občanského soudního řádu má účastník možnost své zpoždění omluvit (viz výše). V takovém případě musí prohlásit a na žádost soudu věrohodně doložit, že na pomeškání lhůty nenese žádnou vinu. Pokud se mu to podaří prokázat, musí soud i jeho opožděné podání zohlednit.

Účastník, proti němuž byl vynesena kontumační rozsudek, může proti tomuto rozsudku vznést námitku (§ 338 občanského soudního řádu). Je-li tato námitka uznána za přípustnou, což znamená především to, že byla podána řádným způsobem a ve stanovené lhůtě (§ 339, § 340 občanského soudního řádu), je v případě přijetí této námítky řízení vráceno do stavu, v němž se nacházelo před pomeškáním lhůty (§ 342 občanského soudního řádu).

Také proti nařízení výkonu rozhodnutí v rámci řízení o platebním rozkazu je možné vznést námitku, neboť podle § 700 občanského soudního řádu je ekvivalentem kontumačního rozsudku.

Lhůty pro podání opravného prostředku i lhůty pro vznesení námítky jsou tzv. nezměnitelné procesní lhůty. Pakliže účastník sporu bez vlastního zavinění nemohl tuto nezměnitelnou procesní lhůtu dodržet, může požádat o obnovení předchozího stavu řízení (§ 233 a násl. občanského soudního řádu). Musí přitom dbát o dodržení zákonem stanovené lhůty a formy (§ 234, § 236 odst. 1 občanského soudního řádu). Skutečnosti, jimiž lze pomeškání lhůty omluvit, musí být vyloženy a věrohodně zdůvodněny (§ 236 odst. 2 občanského soudního řádu). Během lhůty pro podání žádosti je nutno provést zmeškaný procesní úkon, například tedy podat odvolání.

Možnost obnovení předchozího stavu řízení existuje mj. i v případě pomeškání lhůty pro zdůvodnění odvolání, dovolání nebo stížnosti.

Poslední aktualizace: 18/01/2024

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.